

۱۵۴۵۷۹۰

درسنامه جامع آزمون محور مامایی گلبان

(بارداری و زایمان: آموزش و آزمون)

تالیف و گردآوری

دکتر بهرام قاضی جهانی

و شنگ قطبی

با همکاری

دکتر شهرزاد اندامی

نظارت

دکتر ملک منصور اقصی

شرکت گلبان نشر

درسنامه جامع آزمون محور مامایی گلبان

(بارداری و زایمان : آموزش و آزمون)

تالیف و گردآوری : دکتر بهرام قاضی جهانی - روشنگر قطبی

با همکاری : دکتر شهرزاد انصاری

نظارت : دکتر ملک منصور اقصی

نام کتاب : درسنامه جامع آزمون محور مامایی گلبان (بارداری و زایمان)

ناشر : شرکت گلبان نشر

ویراست : دکتر دلی و صفحه آرایی : رقیه تفریسی

طراحی - جلد و طرح روی جلد : حسن روشنایی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی : طیف نگار

شمارگان : ۱۲۰۰ نسخه

نوبت چاپ : یکم، ۱۳۹۶

قیمت : دوره ۳۰۰۰ تومان

شابک (دوره) : ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۰-۲

شابک (جلد ششم) : ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۶-۴

The ways which you can connect to :

golban
medical publications
www.golbanpub.com

follow us with: golbanpub

سرشناسه	: قاضی جهانی، بهرام، ۱۳۴۳
عنوان و نام پدیدآور	: بارداری و زایمان: آموزش و آزمون: تألیف و گردآوری بهرام قاضی جهانی، روشنگ قطبی، با همکاری شهرزاد انصاری؛ نظارت ملک منصور آقایی.
مشخصات نشر	: تهران: گلبان نشر، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۵۶۸ ص: مصور، جدول، نمودار؛ ۲۲ × ۲۹ سم.
فروست	: درسنامه جامع آزمون محور مامایی گلبان؛ [ج] ۶.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۱۵۰-۳۰۰-۲ ربال ۳۹۵۰۰۰۰ : دوره ۴-۶ : ۹۷۸-۹۶۴-۱۵۰-۳۰۰-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: عنوان دیگر: درسنامه جامع آزمون محور مامایی گلبان (بارداری و زایمان).
عنوان دیگر	: درسنامه جامع آزمون محور مامایی گلبان (بارداری و زایمان).
موضوع	: مامایی -- دستنامه ها
موضوع	: Midwifery -- Handbooks, manuals, etc.
موضوع	: بارداری
موضوع	: Pregnancy
موضوع	: آبستنی و زایمان
موضوع	: Obstetrics
موضوع	: مامایی -- آزمون ها و تمرین ها
موضوع	: Midwifery -- Examinations, questions, etc.
موضوع	: بارداری -- آزمون ها و تمرین ها
موضوع	: Pregnancy -- Examinations, questions, etc.
موضوع	: آبستنی و زایمان -- آزمون ها و تمرین ها
موضوع	: Obstetrics -- Examinations, questions, etc.
شناسه افزوده	: قطبی، روشنگ، ۱۳۴۴ -
شناسه افزوده	: انصاری، شهرزاد
شناسه افزوده	: آقایی، ملک منصور
شناسه افزوده	: درسنامه جامع آزمون محور مامایی گلبان؛ [ج] ۶.
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ج ۴۶ ق ۲۵۳۱/ RG5۳۱
رده بندی دیویی	: ۶۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۸۸۳۵۷۲

رسم بر این است که مراکز و مجامع آموزشی کتاب یا کتاب‌هایی را به‌عنوان رفرنس به دانشجویان معرفی می‌کنند. کمتر پیش می‌آید که فصل یا فصولی را از کتاب‌های مختلف پیشنهاد کنند. وقتی چنین وضعیتی رخ دهد دانشجو مجبور می‌شود که کتاب‌های متعددی را به‌خاطر یک یا چند فصل آن‌ها تهیه کند. در چنین حالتی است که فراهم کردن کتاب واحدی که فصول پیشنهادشده را دربردارد ضروری می‌نماید. کاری که دکتر قاضی‌جهانی و همکارانشان انجام داده‌اند همین است.

این کتاب مشتمل بر فصولی است که مراجع آموزشی جهت دانشجویان مامایی اعلام کرده‌اند. اگر قرار باشد که این فصل‌ها به شکلی بازنگری و بسیار خلاصه نوشته شوند این خطر هست که نکته‌ای از قلم بیفتد که اتفاقاً همان نکته موضوع سوال در امتحانات باشد. لذا بهترین روش این است که فصل مربوطه با دقت کامل از کتاب اصلی استخراج شده و در کتاب مربوطه جای گیرد.

اتفاقی که در این کتاب افتاده همین است، کتاب‌های اصلی که فصول مختلف از آن جهت دانشجویان انتخاب شده همگی توسط دکتر قاضی‌جهانی و همکارانشان قبلاً ترجمه شده است، لذا یک‌پارچگی در ترجمه فصل‌های مختلف از کتاب‌های مختلف وجود دارد.

به این ترتیب دانشجویان مامایی مجبور نیستند که چندین کتاب حجیم را دور و بر خود جمع کنند، بلکه با یک کتاب، که همین کتاب باشد، نیازشان در طی دوره تحصیلی برآورده می‌شود. این کمک بزرگی به دانشجویان است که حاصل زحمت گروهی از مترجمین است. من تردید ندارم با وجود این کتاب کار دانشجویان بسیار سهل‌تر و آموزنده‌تر خواهد شد.

در سالهای اخیر با توجه به نیاز دانشجویان و به‌ویژه دانش‌پژوهانی که پس از اتمام دوره کارشناسی مامایی به دنبال شرکت در آزمونهای گزینش کارشناسی ارشد مامایی هستند، کتابهای متعددی چاپ و منتشر شده‌اند. در دید کلی، این کتابها را می‌توان به سه دسته «درسنامه‌ها»، «مجموعه‌های سؤالات» و «کتابهای تلفیقی درسنامه و سؤالات» تقسیم‌بندی کرد.

در اکثر درسنامه‌ها تلاش شده است تمام مباحث مورد نیاز آزمونهای مامایی، شامل بارداری و زایمان، بیماریهای داخلی - جراحی، بیماریهای زنان، بیماریهای نوزادان، رشد و تکامل، جنین‌شناسی، بهداشت، مراقبتهای زبان انگلیسی پوشش داده شوند. اکثر قریب به اتفاق همکارانی که اقدام به گردآوری این مجموعه‌ها کرده‌اند، خود مترجم کتابهای مرجع که مورد استفاده ایشان قرار گرفته، نبوده‌اند. حال یا به‌حدی توان ترجمه و خلاصه‌سازی همزمان داشته‌اند که منتهی به انتخاب از کتب مرجع انگلیسی اقدام به گردآوری مطالب کرده‌اند، که کاری بسیار دشوار و طاقت‌فرساست و یا کتب ترجمه‌شده به زبان فارسی را مبنای کار خود قرار داده‌اند که ظاهراً در اکثر موارد نیز چنین بوده است. با توجه به خطاهای اجتناب‌ناپذیری که در متون ترجمه‌شده توسط مترجمانی چون من وجود دارند، نتیجه استفاده از منابع فارسی، علاوه بر مسایل حقوقی و اخلاقی، کاملاً مشخص است.

نکته دیگر اینکه، با توجه به تغییرات سریع دانش پزشکی و مامایی و ویراستهای جدید کتب که گاه هر دو سال یک بار منتشر می‌شوند، به‌روز نگه داشتن این مجموعه کتابهای گردآوری‌شده کاری بسیار دشوار است و با توجه به مسایل نشر در کشورمان اعم از هزینه‌ها و تیراژ کتاب و نیز دشوار بودن بازنگری مداوم، در اکثر موارد مطالب این کتابها به‌روز نیستند و گاه حتی به دو یا سه ویراست قبل از این می‌گردند. یکی دیگر از مسایل مشکل‌ساز، زمان چاپ و نشر ویراستهای جدید کتابهای مرجع انگلیسی است که در اکثر موارد تناسبی با هم ندارد. با توجه به غیرهمزمان بودن نوبتهای چاپ کتب مرجع، هماهنگ‌سازی و به‌روز نگه داشتن این گونه درسنامه‌ها بیش‌ازپیش دشوارتر می‌شود و سازوکار فنی و علمی پیچیده‌ای می‌طلبد که در اکثر کتابهای چاپ شده توجهی به آن نشده است.

با نگاهی اجمالی به کتابهای موجود، می‌توان دریافت که حجم قابل توجهی از مطالب آنها مربوط به ویراستهای قبلی کتب مرجع است که گاه در تناقض آشکار با یافته‌های علمی جدید قرار دارند. با توجه به اینکه امروزه در تمام کتابهای مرجع معتبر از رویکرد «طب مبتنی بر شواهد» استفاده می‌شود، ویراستان با دسترسی سریع به شواهد پر قدرت جدید، در هر ویراست تغییرات زیادی در مطالب قبلی اعمال می‌کنند. همان‌گونه که همین مسأله باعث چاپ و نشر پیش‌از‌موقع ویراست جدید کتاب می‌شود. به‌عنوان مثال، در آخرین ویراست جنین‌شناسی لانگمن (۲۰۱۵)، که بسیار سریع و با فاصله ۲ سال از ویراست قبلی به چاپ رسید، شاهد تغییرات شگرفی در تقسیم‌بندی عضلات و نحوه منشأگیری آنها هستیم و همین مسأله باعث افزوده شدن یک فصل به کتاب شده است. در همان کتاب، یک فصل مستقل نیز برای فیبروئیدهای رحم اختصاص داده شده است. از طرف دیگر، هرساله تغییراتی نیز در منابع اعلام‌شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایجاد می‌شوند که بازنگری درسنامه‌ها را الزامی می‌سازند. به‌عنوان مثال، در آخرین دفترچه راهنمای آزمون کارشناسی ارشد، چهار فصل از کتاب مامایی مایلز به مجموعه منابع افزوده شده‌اند که باید در تدوین درسنامه‌ها در نظر گرفته شود.

با تمام این اوصاف، می‌توان به این نتیجه رسید که روند پایش و به‌روزرسانی مطالب درسنامه، باید روندی مستمر و بی‌وقفه باشد و هر سال یک بار و یا حتی شاید با فواصل کمتر صورت گیرد تا خوانندگان مطمئن باشند که به جدیدترین یافته‌ها دسترسی یافته و از آخرین تغییرات مطلع شده‌اند.

و اما در مورد مجموعه‌های سؤالات، در اکثر مجموعه‌های سؤالات، بیش از همه بر تستهای آزمونهای کارشناسی ارشد ادوار گذشته (مثلاً ۱۰ یا ۲۰ سال گذشته) تأکید می‌شود و با ذکر پاسخ تشریحی آنها، تلاش می‌گردد خواننده با تستهای مطرح شده در آزمونها آشنا شود. کلیت این کار دست است و ما هم چنین کرده‌ایم، اما سؤالی که پیش می‌آید این است که آیا با توجه به مسایل پیش‌گفته، تستی که در سال ۱۳۸۰ و با توجه به منابع آن سال مطرح شده است، هنوز هم موضوعیت و مناسبت دارد؟ پاسخ کاملاً مشخص است: گاهی بله و گاهی خیر. متأسفانه در اکثر کتابهای تست توجهی به این موضوع نشده و گزینه‌های ادوار قبل که گاهی به ۲۰-۱۰ سال قبل مربوط می‌شوند، به همان شکل و بدون تغییر، آورده شده‌اند. بدیهی است سؤالاتی که امروزه یک یا چند گزینه آنها با یافته‌های جدید مطابقت ندارند یا باید کنار گذاشته شوند و یا با اعمال تغییرات مناسب مطرح گردند. ما در این درسنامه هر دو رویکرد اخیر را برگزیده‌ایم؛ در مواردی که کلیت سؤال با توجه به مطالب جدید موضوعیت ندارد کل سؤال را حذف کرده‌ایم و در مواردی که با تغییر و تعدیل برخی از گزینه‌ها امکان مطابقت دادن سؤال با دانش جدید وجود دارد سؤال مذکور را با اندکی تعدیل آورده‌ایم.

البته باید قبل از این همه پیشنهاد و انتقاد، مهمترین نکته را ذکر می‌کردم. مهمترین نکته اینکه، هیچ مجموعه و درسنامه‌ای (حتی درسنامه ما!) نمی‌تواند جای مطالعه متن کامل کتب مرجع را بگیرد و کسانی بیشترین استفاده را از این درسنامه خواهند برد که قلاً متناً کامل کتب مرجع را مطالعه کرده‌اند و اکنون در پی جمع‌بندی مطالب هستند. با وجود این، امیدوارم این درسنامه برای افرادی نیز که از وقت کافی برای مطالعه متن کامل کتب مرجع برخوردار نیستند، مفید باشد.

توصیه می‌کنم بعد از مطالعه هر قسمت یا فصل از کتاب ارزش، مبحث مربوطه را در کتاب آزمون نیز مطالعه کنید تا ضمن آشنایی با تستهای مربوط به هر قسمت یا فصل، انش و آمه‌خته‌های خود را محک بزنید و در صورت نیاز، به مطالعه مجدد مطالب بپردازید. نکات مهم آخر هر فصل، صرفاً برای مرور مطالب مهم سودمند هستند و توصیه می‌کنم تنها به یادگیری آنها بسنده نکنید.

بهرام قاضی‌جهانی

فهرست

فصل ۱: تعاریف استاندارد WHO و ACOG.....	۱۵
فصل ۲: آناتومی مادر.....	۲۱
فصل ۳: ناهنجاریهای ادراری - تناسلی مادرزادی.....	۳۹
فصل ۴: فیزیولوژی مادر.....	۴۷
فصل ۵: لانه‌گذاری و تکامل جفت.....	۷۵
فصل ۶: اختلالات جفت.....	۱۰۱
فصل ۷: امبریوژن و تکامل جنین.....	۱۱۱
فصل ۸: تصویربرداری از جنین.....	۱۳۷
فصل ۹: مایع آمنیون.....	۱۵۱
فصل ۱۰: تراتولوژی، تراتوژنها و عوامل فتوتوکسیک.....	۱۵۹
فصل ۱۱: ژنتیک.....	۱۷۳
فصل ۱۲: تشخیص پره‌ناتال.....	۱۹۳
فصل ۱۳: اختلالات جنینی و درمان جنین.....	۲۰۹
فصل ۱۴: بررسی قبل از زایمان.....	۲۲۵
فصل ۱۵: سقط.....	۲۳۷
فصل ۱۶: حاملگی اکتوپیک (نابه‌جا).....	۲۵۱
فصل ۱۷: بیماریهای تروفوبلاستیک حاملگی.....	۲۶۳
فصل ۱۸: فیزیولوژی لیبر.....	۲۷۳
فصل ۱۹: لیبر طبیعی.....	۲۸۷
فصل ۲۰: لیبر غیرطبیعی.....	۳۰۵
فصل ۲۱: بررسی هنگام زایمان.....	۳۱۹
فصل ۲۲: آنالژزی و بی‌هوشی در زایمان.....	۳۳۵
فصل ۲۳: القا و تقویت لیبر.....	۳۴۷

فصل ۲۴: زایمان واژینال	۳۵۷
فصل ۲۵: زایمان بریچ	۳۶۹
فصل ۲۶: زایمان واژینال ابزاری	۳۷۹
فصل ۲۷: زایمان سزارین	۳۸۹
فصل ۲۸: نوزاد	۴۰۱
فصل ۲۹: بیماریها و آسیبهای نوزادان ترم	۴۱۵
فصل ۳۰: نوزاد پره ترم	۴۲۷
فصل ۳۱: مرده زایی	۴۳۳
فصل ۳۲: دوره نفاس و رارض نفاسی	۴۳۷
فصل ۳۳: اختلالات هیپرتانسیو	۴۶۱
فصل ۳۴: خونریزی زایمانی (مامایی)	۴۸۵
فصل ۳۵: لیبر پره ترم و حاملگی پست ترم	۵۰۹
فصل ۳۶: اختلالات رشد جنین	۵۲۷
فصل ۳۷: حاملگی چندقلویی	۵۴۱
پاسخنامه	۵۵۷